

ՆՈՐԻՆ ՍՐԲՈՒԹՅՈՒՆ ՊՈՂՈՍ Զ ՊԱՊԻ ՊԱՏԳԱՄԸ 1977
ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒՆՎԱՐԻ ՄԵԿԻ «ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՕՐՎԱ» ԱՌԹԻՎ*

Բարձր պատասխանատվությունների կոչված բոլոր մարդկանց.

Ձե՛զ նույնպես, անթիվ ու անհամար անձանքներ.

Ձե՛զ բոլորիդ, բարեկամներ Մեր.

Ահա մի անգամ ևս, տասներորդ անգամ լինելով, Մենք գալիս ենք դեպի ձեզ, Մենք նորից ձեզ հետ ենք: 1977-ի Նոր տարվա այգաբացին, Մենք ներկայանում ենք ձեր դռանը և բախում ենք այն (Հայտն. Գ 20): Բա՛ց արեք, խնդրում ենք ձեզ: Մենք ավանդական ուխտավորն ենք, որն անցնում է աշխարհի ճամփաներով առանց երբեք հոգնելու և առանց կորցնելու իր ճանապարհը: Մենք ուղարկվել ենք՝ բերելու համար ձեզ սովորական պատգամը: Մենք խաղաղության մարգարե ենք: Այո՛, Մենք քայլում ենք գոչելով՝ Խաղաղություն, Խաղաղություն, իբրև պատգամաբերը սկսեցին մի գաղափարի, որ հին է, բայց միշտ նոր՝ ներկա ժամանակի անհրաժեշտության պատճառով, որը պահանջում է այն իբրև մի հալոցագործություն, իբրև մի պարտականություն, իբրև երանություն: Թվում է, թե խաղաղության գաղափարն ընկալվում է որպես քաղաքակրթության համարժեք և կատարյալ արտահայտություն: Չկա քաղաքակրթություն առանց խաղաղության: Բայց իրականում խաղաղությունը երբեք ամբողջական չէ, ոչ էլ՝ ապահով: Նկատած կլինեք անշուշտ, որ հույճիսկ առաջադիմության նվաճումները կարող են պատճառ դառնալ բախումների. և ինչպիսի՜ բախումների: Բարի եղեք ուրեմն ավելորդ չհամարել, ուստի և ձանձրալի, Մեր ամենամյա պատգամը ի նպաստ խաղաղության:

...Խաղաղության գաղափարը, որպես մարդկային հասարակության բուն գործունեությունը մեկ կետի շուրջ քննադնող իդեալ, կարծես ճակատագրականորեն տեղի է տալիս այն բանի առաջ, որ աշխարհը իբրև թե անկարող լինեք կառավարելու ինքն իրեն խաղաղության մեջ և խաղաղության հետ: Խաղաղությունը ինքնընտանդության տրված մի իրողություն չէ, եթե

* Սույն պատգամից հրատարակվում են որոշ հատվածներ:

նույնիսկ մարդկային բնության ամենախոր մղումները ձգտեն դրան: Խաղաղությունը կարգ է, և կյանքում ամեն բան, ամեն եղելություն ձգտում է կարգի, ինչպես նախահաստատված մի ճակատագրի, ինչպես նախասահմանված մի գոյապատճառի, որը սակայն իրագործվում է բազմապիսի գործոնների հետ համընթացության և համագործակցության մեջ:

...Մենք վերահաստատում ենք Մեր համոզումը. խաղաղությունը մի պարտականություն է, խաղաղությունը հնարավոր է: Այս է ահա Մեր պատգամը նորից, որ ի նկատի է ունենում քաղաքակրթության իդեալը, արձագանքում է ժողովուրդների տենչանքին, զորացնում է խոնարհ և տկար մարդկանց հույսը և, առաջ մղելով արդարությունը, ազնվացնում է ուժեղների ապահովությունը: Դա լավատեսության պատգամն է, դա ապագայի նախանշանն է: Խաղաղությունը երազ չէ, ոչ ուտոպիա, ոչ սին պատրանք: Եվ ոչ էլ Սիզիպոսի ապարդյուն աշխատանք: Խաղաղությունը կարող է երկարաձգվել և ամրապնդվել. այն կարող է նշանավորել պատմության ամենագեղեցիկ էջերը, նշանավորել ոչ միայն հզորության ու փառքի մեծապանծ հիշատակարաններով, այլև շատ ավելի լավերով՝ մարդկային առաքինության, ժողովրդական բարության, հավաքական բարեկեցության, նշմարիտ քաղաքակրթության, այսինքն՝ սիրո քաղաքակրթության հիշատակարաններով:

...Խաղաղություն և կյանք. սրանք գերագույն բարիքներ են քաղաքացիական կարգի մեջ. և առնչակից բարիքներ: ...Եթե խաղաղություն ես ուզում, պաշտպանիր կյանքը: Կյանքը խաղաղության բարձրակետն է: Եթե մեր գործունեությունը իր մղումն ստանում է կյանքի սրբազան արժեքի գիտակցությունից, պատերազմը, որպես իրավունքի, հետևաբար և խաղաղության իշխանությունը հաստատել տալու բնական ու սովորական միջոց, փաստորեն արժեզրկվում է: Խաղաղությունը ուրիշ բան չէ, եթե ոչ իրավունքի անժխտելի գերիշխանությունը և, վերջին հաշվով, կյանքի երջանիկ հրուշակումը:

...Վավերական և երջանիկ մի խաղաղություն ունենալու համար հարկավոր է պաշտպանել կյանքը, վերանորոգել կյանքը, առաջ մղել կյանքը... «Եթե խաղաղություն ես ուզում, ապա պատրաստի՛ր պատերազմ» բանաձևը, որ քաղաքականության մեջ բազմաթիվ հետևորդներ ունեցավ և ունի տակավին, ընդունելի չէ առանց արմատական վերապահումների (Ղուկաս ԺԴ 31): Մեր սկզբունքների համարձակ անկեղծությամբ, Մենք դատապարտում ենք «սպառնազանությունների մրցավազքի», ժողովուրդների միջև գաղտնի մըրցակցության կեղծ ու վտանգավոր ծրագիրը՝ ռազմական գերազանցություն ձեռք բերելու նպատակով: Եթե նույնիսկ, իմաստության երջանիկ մի մնացորդի կամ մարդակործան ընդդիմադիր ուժերի՝ հավասարակշռության լուռ, բայց արդեն իսկ վտանգավոր պահպանման շնորհիվ, պատերազմը չի պայթում (և ինչպիսի՞ պատերազմ կլինե՞ր այդ), ինչպես չափսոսալ տնտեսական միջոցների և մարդկային ուժերի այն անհաշիվ վատնումը, որ կատարում է յուրաքանչյուր երկիր՝ պահպանելու համար միշտ ավելի մեծածախս, միշտ ավելի ավերիչ իր գեներլի հանդերձանքը, ի վնաս դպրոցների, մշակույթի, գյուղատնտեսության, առողջապահության, հասարակական կյանքի համար տրամադրելի բյուջեի: Խաղաղությունը և կյանքը իրենց վրա կրում են վիթխարի և անհաշվելի բեռներ՝ պահպանելու համար կյանքի նկատմամբ մշտական սպառնալիքի վրա հիմնված մի խաղաղություն, ինչպես նաև պաշտպանելու համար կյանքը՝ շնորհիվ խաղաղության նկատմամբ

գոյություն ունեցող տեսական մի սպառնալիքի: Գուցե ասեմ՝ դա անխուսափելի է: Այդպես կարող են մտածել քաղաքակրթության մասին դեռևս շատ թերի գաղափար ունեցող մարդիկ: Բայց ընդունենք գոնե, որ սահմանադրական այն մարտահրավերը, որ սպառնալիքությունների մրցավազքն է հաստատում կյանքի և խաղաղության միջև, ըստ ինքյան կեղծ մի բանաձև է, որ անհրաժեշտ է սրբագրել և առաջ անցնել: Պետք է ողջունել արդեն իսկ նախաձեռնված այն ջանքերը, որոնց նպատակն է թուլացնել և ի վերջո վերացնել այն անհեթեթ սատր պատերազմը, որն առաջ է գալիս ազգերի փոխադարձ ռազմական հզորության պրոգրեսիվ աճից, կարծես այս վերջինները ուրիշ ելք չունենային, քան թշնամիներ լինել միմյանց, և կամ կարծես անկարող լինեին նկատելու, թե միջազգային հարաբերությունների նման մի հասկացություն մի օր անխուսափելիորեն պիտի հանգեցներ խաղաղության և անհամար մարդկային կյանքերի կործանման:

